

M A G Y A R K U R I R.

Indült Bécsből, Kedden, Januárus' 25-dikán, 1827.

Portugallia, és Spanyol Ország.

A' Fél-sziget' ábrázata, melyet az utóbbi napokban felvett, nagyon különbözni látszik az előbbenitől. Madridban, és Lisbonában több féle Diplomatikai Nyilatkoztatások fordultak elé, melyek ezen változást elhozták. Ezen Nyilatkoztatásokat Déc. 29-dikén mind kihirdette a' Lisbonai Udvari Ujság. Itt következnek nagyon rövid kivonásban:

„Almeida a' Portugallia külső Minister jelenti Gróf Casa-Floresnek a' Lisbonai Spanyol Nagykövetnek, hogy megolvasta azon Nyilatkoztatást, melyet a' Spanyol külső Minister Salmon úr a' Madridi Anglus Kóvetnek Déc. 18-dikán által adott, 's a' melly szerint Salmon úr, a' Portugallus Rebbellisek által tétetett lépéseket tellyesen hibáztatja, 's egyszersemind azt is megígéri, hogy mihelylest a' Régens Princzaszszony megengedi, hogy Gróf Casa Flores Lisbonában a' maga követségei foglalatosságait ismét folytathassa, azonnal a' Spanyol Király is bé fogja magához fogadni a' Régens Princzaszszony által ki-neveztetendő Diplomatikus személyt. A' Régens Princzaszszony ehezkeppest Déc. 26-dik napját határozta, hogy a' Spanyol Nagykövet urat magához audientziára bortsássa, hogy ezen cerimonia által ő Excelenciája a' maga Nagyköveti minden jusaiba vissza tétetődjék, de olly megváltozhatatlan feltétel alatt, hogy a' Spanyol Országglószéktől Nov. 28-dikán tétetett ígertelt végrehajtatása 's a' Generális Mages-

si Insurgens sergének, melly még ekkor a' Spanyol földön táborozott, haladék nélkül való elszélesztetése, szolgáljanak a' megengesztelődés' elő alapjául. A' több fenn forgó kérdések pedig a' G. Casa-Flores úr Nagykövetségre való vissza lépese után igazittassanak-el. Költ az Ajudai palotában, Déc. 25-kén, 1826-ban. Aláírta

Almeida.

„Itt felhossa továbbá a' Lisbonai Udvari Ujság Salmon úrnak előbb azon Kerülő irását, melyet 1826-ban Nov. 28-dikán azon ígert-tételekre nézve a' Madridi Idegen Ministerekhez bortsátott, melyekre magát a' Spanyol országglószék elkötelezte.

„Azután következik Salmon Spanyol külső Minister úrnak azon újabb Nyilatkoztatása, melyet a' Madridban lévő Anglus Kóvethez Lamb úrhoz Déc. 18-lán, mint ennek azon Jelentésére intézett választ bortsátott, melyet ez, ugyan Déc. 16-dikán adott vala Salmon úrnak által, 's a' melyben a' Londonban Portugalliára nézve tétetett készületeket terjesztette eléjébe. Leírja Salmon úr az Anglus Kóvethez intézett nyilatkoztatásában; hogy melly nagy kedvelességgel esett volna Spanyol Király ő Felségének értésére az, hogy a' Spanyol országba által jött Portugallus Insurgensek a' barátságos fogadtatással vissza élvén, Portugalliába beütöttek; hanem hogy ő Felsége mindenféle kedvetlen történeteknek többszöri előfordulását hathatósan meg akarja gátolni. A' mi pedig Márqui Chávest és Vice-Gróf Canellást ille-

ti, ő erántok olly rendelések tétettek, hogy Spanyol országban többé meg ne szenvedessenek, hanem mihent ott megtaláltnak, onnét azonnal lovas politziar strázsák által kísértessenek-ki, 's a' többi, 's a' többi. Aláírta Salmon, Déc. 18-dikán 1826-ban.

„Utolsó ezen Nyilatkoztatások között az, melyben arról tesz' Jelentést Déc. 26-dikán Gróf Cusa-Fores úr a' Portugallus külső Ministernek Almeida úrnak, hogy ő már most el nem mulatja, mint a' Minister úr a' Régens Princzaszszony' akaratját megjelentette, ezen napon délután az Ajudai Királyi kastélyban megjelenni 's a' Princzaszszony'nak udvarlására lenni.“

Ezen Ministeri Nyilatkoztatásoknak leve végezetre az a' következése, melyet a' Lisbonai Udvari Ujság Déc. 27-dikén illy szavakkal hirdetett-ki: — „

„Tegnap, Déc. 26-dikán, a' Régens Princzaszszony, ő Felségének a' Spanyol Királynak Nagykövétjét Gr. Casa-Flores urat, magához, magános audientzián befogadni méltoztatván, ugyan ő Excellentiája még ezen napon az itt lévő Diplomatikus testnek tagjaival együtt, kik a' Régens Princzaszszonyhoz a' Karátsoni Innepnak köszöntésére mentek vala, másodikszor is megjelent ő Királyt Herczegaszszonyságánál, a' melly elégséges bizonyága annakt, hogy Gr. Casa-Flores úr mint Spanyol Nagykövet a' Portugallus Udvarnál a' maga Nagyköveti foglalatosságainak folytatására ismét bététett, melyekből, az egész Európa előtt tudva lévő okokra nézve, kitétett vala.“

— A' Párisi ujságok' foglalatja Madridból Jan. első napjairól ennyiben állott:

A' Csillag így beszélt: — Gróf Ofaliát Londoni rendkívülvaló Követté és meghatalmazott Ministerré nevezte a'

Spanyol Országlószék Gróf Alkúdia' helyébe. Eleintén ugyan nem akarta' elfogadni Gróf Ofalia ezen küldettetést, de későbbre még is rá vette' magát. — „Azon Spanyol sergeken kívül, mellyek a' Generális Rodil vezérlése alatt a' határszélekre rendeltettek, azolta még többek is nevezettek-ki. A' testörző sereg' másodikgyalog Regimentje és egy Nép katonaság béli Grenadiros Regiment a' Badajozsi szélék felé küldettettek-el, két Sevillai Ágyuzó Kompaniákkal, 's egyéb Andalusiai tsapatokkal. Mondják, hogy mind ezelnék a' sergeknek Gen. Sarfield rendeltett fő vezérjékké, ki a' Spanyol armádánál egyik legjobb tisztnek tartatik.

A' Monitör így szoll ezen tárgyrol Madridból Déc. 25-dikén vett tudósítások után: „A' Státustanátsnak 's a' Ministeritanátsnak jóvallásaira tegnapelőtt meghatározta Király ő F.gc, hogy 16,000 emberekből álló fegyveres serget indíttasson útnak lehető hamarsággal Portugallia felé „Szemmel-tartó és Bátorságosító Osztály“ nevezet, 's a' Gen. Rodil (és így nem Sarfield) vezérlése alatt. Ma már nyolcz Regimentek indultak útnak Madridból 's ennek vidékeiről, Leonból, a' két Kastiliakból 's Extremadurából Portugallia felé. Mondják, hogy a' Spanyol Kabinétnek ezen határozása Angliának és Portugalliának helybe-hagyásokkal tétett, olly feltétel alatt, hogy ez a' Szemmel-tartó sereg többé egy Portugallus Insurgenst se botsásson Spanyol országba bé vagy onnét ki. Hat Linea és három Lovas Regimentek is tartoznak ugyan ezen Szemmel-tartó Osztályhoz, mellyek hasonlóképpen vették már az indulásra való parancsot.

„Ez a' Spanyol Udvar által elővétellett eszköz, így szoll a' Csillag, melly szerént ezen Udvar a' maga akaratiának és ígéreteinek megvalóságosítására elégséges erőt küldött a' határszélekhöz; a' Lisbonai Udvar

nak tudára adatván, ettől megelegedéssel fogadtatott.

A' Portugalliai Hadi Minisztérium illy Hirdetést tétetett Déc. 24-dikén közönsé-
gessé: — „

„Regens ō K. Herczegaszszonysága parantsólja tudára adattatni az ármádának, hogy azon sergeknek, mellyeket a' Britanniai Felség Portugalliának segítségére rendelt, első Osztálya, ma a' Lisbonai kikötőhelybe megérkezett. Aláírta: Márqui Valensza.“

A' Lisbonából, Déc. 29-dikén indult tudósítások szerint, azon három hajók, mellyek a' Tágus' torkába megérkeztek vala, 1500 Anglus katonát hoztak oda. A' több közelgető hajókat is lehet már látni. Oly hírek nyárnyálnak, hogy Oportóhoz is kiszállottak 2000 Anglus katonák.

A' Portugallus Insurgensek, mint látszik Beira tartományába gyűlnék egy pontra össze, a'hol Almeida várának elfoglalása által elég erős tanyára tettek szert. Gróf Montalegre és Marqui Cháves már Jan. elején sőt Déc. végén is ezen tanyában táboroztak; melly szerint a' Jordar és Magessi Osztályajkhoz közelgettek, hogy magokat vélek összetá-
tsatólják. Mint hogy pedig azon Constitú-
tziós sergek, mellyek Tra-los-Montesben vélek szembe állottak, őket azolta is mindenütt követték, úgy látszik, hogy már most a' Beirai új hadi mezőn is mind két résznek nagyobb ereje nagyon közel áll egymáshoz.

Párisban a' Quotidienne egy levelet adott volt-ki Jan. 9-dikén, melynek hitelességét ō azáltal is alaposítani kívánta, hogy a' Dátumot is feltette, melyről a' levél szóllott. E' volt Déc. 15-dike; melly azt jelentette, hogy Déc. 15-kén voltak az Insurgensek azon fekvésben és azon erővel, mellyek a' levélben lerajzoltatnak. Hanem egy más ujság azzal gyengíti a' Quotidienne okoskodását, hogy ō már Oportóba is

bizonyos Dátum szerint beszállította az Insurgens sergeket, 's még se lett még eddig semmi belőlle. Hanem hagyjuk a' Quotidienne hitelességit ennyibe. Lássuk kívánásban a' levél' foglalatját: „A' Marqui Cháves' ármádája éppen Déc. 15-dikén vala legtüzesebb előrenyomulásban, 's a' számát, a' hozzátsatolódó nép-katonaság napoként nevelte, melly annál inkább omlott hozzá, mennél közelebb érkezett a' fő városhoz. Márqui Cháves az Insurgens ármáda' fő vezére s az Insurgens Országló-Junta' Elölülője, minekutánna Tra-los-Montes tartományában a' dolgokat jó lábra helyeztette, és elég oltalmazó serget hagyott hátra, 's a' népet is, valamint a' városokban úgy a' falukon is felfegyverkeztette, mind ezek után Beirába vitte által tsatázó sergeit.

„Midőn az Insurgens ármáda Vis eu felé útnak indult, 10,000 embereket számlált, Linéába-tartozókat; e' mellett 20,000, Gerillatsapatokra osztott Vadászai voltak. Semmi hadi készület' dolgában nem volt fogyatkozása. Hó-pénze is volt néhány hónapokra kívántató. Maga Marqui Cháves a' Linéa' jobb szárnyát, Marqui Montalegre pedig, a' ki egyenesen Vis eu ellen nyomult, a' közép pontját vezérlették. A' bal szárnya Gen. Jordarnak (Jordaonak) vezérlése alatt Beirát vette irányba. Így állott az Északi ármáda midőn a' Douro mellől a' fő város felé slőre kezdett nyomulni. A' Déli Insurgens ármádanál, melly közönségesen a' Magassi ármádjának nevezetik, ezek fordultak elé: „A' 2-dik Constitútiós Regiment, melyre a' vala bízattatra, hogy az Algarbiai támodástnyomja-el, maga is rebéllált, 's az egész tartomány Don Miguel Királynak proklamálta. Magassi ekkor 3000 gyalogokkal és 500 lovasokkal a' napkeleti vidékeken állott, és egész Extremózig elényomult vala. E' történt November' végén. Hanem itt nagyobb erőre találván ez előtt hátat ad-

ni kéntelenítettett, 's Spanyol országba vonta vissza magát, de olly mestersége- sen, hogy fordulásait a' Constitutziosok előtt el tudta titkolni; 's az ő útjában, melly az ő első táborozását tette, több Portugallus tisztok és katonák elpártolván Villá-Flortol, a' Constitutziosok' vezérével, Hozzá' tsatolták magokat.

„Magassi néhány napokig Alkan- taránál tartzkodván onnét Alsó-Beirát fenyegette, 's azután onnét Eszakra fordult, 's 25 órányira nyomult elé Portugallia' határai mellett, 's itt ismét bément Almeida' környékeire, a'hol ezen várnak őrző sereg az Insurgensek részére állott, 's magát az Insurgensek' Eszaki armádájának balszárnyával, melly, mint feljebb jelentők, a' Gen. Jordar vezérlése alatt arra felé nyomult vala, Sebugalnál össze tsatolta. —

„A' mia' Constitutziosokat illeti, ezekről bizonyos az, hogy mindnyájok elejibe olly rendelések valának adattatva, hogy December közepére mindnyájok Lisbonához, a' Constitutziónak ezen egyetlen egy hátra lévő' oltalmazó bástyájához, vonjált össze magokat, hova már most kétség kívül az Insurgensek is utánnok fognak nyomulni a' Constitutziosoknak.

Nagy Britannia.

A' Hampshire-Telegraph nevű ujság ezeket jelenti Portschemoutból, Jan. 4-dikén: — „

„Főzélébről az a' szerentséni vala, hogy a' Portugalliába rendeltetett egész gyalog armádának elevezését jelenthettük. A' lovasságnak és a' bagázsia-készületeknek hajókraszállittatása ezen héten megkésleltetődött egy kevéssé, mint hogy a' szállító hajók; mellyek Deptfordból várattattak, annak idejében meg nem érkezhettek, 's azután azért is, hogy a' kedvező szél megváltozván, olly határozás tétetett,

hogy se a' lovasságot se a' lovakat és bagázsias szekeret hajókra ne szállítsák ad- dig, míg ismét kedvező szél nem fogfúni. Egyeb eránt olyanok a' készülétek, hogy mihent a' szél kedvezőre változik, ezeknek hajóraülése és rakattatása is néhány órák alatt végre hajthatassék. Ezen várt kedvező idő is elérkezék 2-dikban este- felé, 's tegnap, 3-dikban, reggel, azonnal hajóra ülének két, egy Huszár és egy Lántsás Regimentek. A' bagázsias szeker- rek és lovak hólnap, 5-dikben ülnek ha- jóra. Azon hajóknak, mellyek Lisbonához a' feljebb említett gyalogságot már kitet- ték, olly rendelés volt elejükbe adattatva, hogy haladék nélkül Gibráltár és Máltafe- lé vegyék evezésüket, 's onnét is hozzá- nak két Regimenteket Lisbonához.

A' Globe szerént nyoltz Línea-hajókból ez két Fregátokból áll az Anglus tengeri erő Lisbona előtt. A' Línea-hajók ezek: Spartiate, mellyen ül Vice-Admirá- lis Beauclerk, Oceán, Wellesley, Wind- sor-Castle, Mellville, Albion, Genoa, Glo- ceater; ezek mind 74 ágyusok. A' Fregá- tok nevei: Romney és Pyramus. Portonál áll: Galathea, 42 ágyus; Dispath, 18 ágyus; Plumper 101 ágyus, és Reynard 10 ágyus.

A' Közép tengeren álló Anglus hajók ezek: Revange 74 ágyus, ezen ül a' Ve- zér Neale, Cambrián, Glasgow, Serin- gapatam, Dryad, Ariadne, és Talbod; Fregátok. Schalupok és Briggek: Alacrity; Brisk, Caméleon, Chautikleer, Gannet, Jasper, Medián, Parthián, Pellikán, Pe- lorus, Philomel, Ralrigh, Rosa, Zebra, és Wearle, Most tehát az Oportói, Lisbo- nai, és Közép tengereken, 36 Anglus hajók állanak felfegyverkezve.

Eszak Amerika.

Ezen Réspublika' Elölülője Adams, Déc. 5-dikén kinyitotta a' Congresszus'

üléseit egy hozzá küldött fontos de nagyon hoszszas beszéd által, melyre nézve mi azt csak kivonásban tehetjük ide, mint következők: — „

„Legelőbb is a' minden jóknak adójáról emlékezik azon áldásokért, mellyekkel az Amerikai népet szerentsésítette, s azután azon állapotnak leírására lép-áttal, melyben a' Respublika a' külső Hatalmaságoknak sorában áll. Különös magasztalással említi legelőbb is a' boldogult Sándor Orosz Császárt, mint a' Respublika' hűséges és régi barátját, kinek halála előtt kevéssel a' két Státusok között Déli Amerikára nézve tellyes gondolkodási egy formaság kezdődött lábra állani, melynek környúlálással az Elölülő úr' erősítése szerint olyanok, hogy az Európai Ország-lószékeknek semmi egyéb választásra nem lehet módjok, hanem csak az, hogy az ott felállott Respublikákat esmérjék-meg.

„A' boldogult Császár után az Orosz thronusra ült nagy lelkű Császár' gondolkodása nem kisebb kezessegül szolgálhat az Észak-Amerikai Respublikának, hogy a' két Státusok között fennálló jó egyetértés állandó fog lenni. — „Frantzia országgal a' költsönösség' Systemáján alapított barátsági állapot, megzavarodás nélkül fenn-áll; azt kivéven, hogy Frantzia ország nem akar reá állani azon kártételeknek megfizetésére, mellyeket a' Frantzia hajók az Amerikai kereskedőknek Nápoléon alatt okoztak. Amerika pedig nem akar lemondani ezen kivánságáról. — „A' Belgiumi Ország-lószékre nézve bizonyos veszekedésnek eligazittatását lehet ajánlunk a' Congresszusnak, a' melly veszekedésre az adott alkalmatosságot, hogy a' Belgák elhívoztak a' hajóktól fizetendő adóra nézve a' fennállott költsönös egyformaságtól. — „Pruszsiával, Spanyol országgal, Portugalliával, s általján vévén mind azokkal az Európai Státusokkal, mellyek

vellünk barátsági özszzetsatolódásban vagyunk, folyvást tart a' jó egyetértés. Tsak azt sajnálhatjuk, így folytatja szavait az Elölülő, hogy az Amerikai Anglus plánta-tartományokkal való kereskedési állapotunkra nézve nem tehetünk illy kedves jelentést. Bár mi szcrentsésen ütöttek is ki ezen Hatalmassággal való minden egyéb fontos alkudozásaink, abba' mindazáltal nem lehetünk illy szerentsések, hogy az Amerikai szigetekkel és szározzal (Continentel, Canadával s a' többi) eddig folytatott kereskedésünkre nézve, az Anglus Ország-lószékekkel megegyezhettünk volna. A' két Státus' termései Amerikában s az ő Geographiai fekvéseik azt kívánják alaposan, hogy minden e-féle vagyonaikkal egymás között nagyon hasznos költsönös kereskedést folytassanak: hanem ezt most az Anglus Ország-lószék, az Európai nemzeteknek azon eddig szokásban volt Colonikális politikajok szerint, hogy tudniillik a' plánta-tartományok' kereskedését egyedül az anya-ország' kizsoritó tulajdonává, monopoliumává, tegye, megtiltá. Az alkudozó Biztosok között 1818 tól fogvas-sanként lábra állott egyetértést az Anglus Parlamentumnak egy 1825-ban Julius hónapban szerzett Aktája, megzavará, s minelőtte Galatin úr a' mostani Amerikai Követ Londonban a' maga meghitelező írását által adhatta volna, az Angliai Titkostaátsnak az a' parantsolatja lepte-meg ott, hogy egy Amerikai kereskedő hajó se botsáttassék-bé az Amerikai Britannus plántatartományoknak kikötőhelyeikbe feladásaira, mellyeket az Anglus Ország-lószék-hez beadott, olly Váloszt kapott Galatin úr: „Hogy az Európai nemzeteknek régi kereskedési alapjaik szerint, azok, kik plántatarmányokat birnak, az ezekkel való kereskedést kizsoritólag magok birják; „Hogy más nemzeteknek ezen kereskedésben való részesülhetése, tsak mint kedvezés, mint barátság úgy tartathat,

„melly soha nem lehet valamely alkudozásnak tárgya, hanem egyedül csak az anya ország törvényhozási akaratjával van felüggesztetve; Hogy ezen tekintetből a Britannus Országlószék ezen tárgyra nézve semmi féle alkudozásba nem bocsátkozik; 's végezetre, minekutánna az Amerikai egyesült Státusok az Anglus' Parlamentum' 1825-ben Juliusban költ Altkájának feltételeit el nem fogadták: tehát az Anglus Országlószék már most az Amerikai egyesült Státusok' hajójit még azok alatt a feltételek alatt se bocsátja-bé, melyek alatt más nemzetek hajójit bocsátja.“

Ezen tselekedet minket, így szoll az Elölülő, nagy bámulásra indit; és mi, ha Nagybritannia ezen határozása mellett megmarad, nem tudunk mit tenni egyebet, hanem hogy a' dolognak elintézését a' Congresszus' böltsességére bizzuk, olly reménségtől tápláltatván, hogy végezetre csak ugyan egyszer szerentséesen eligazíthatatik a' dolog.

„Minden Amerikai új Státusokkal legbarátságosabb összejáratásban vagyunk. Guatimalával és Mexikóval kereskedési kötésekre léptünk. Az Európában éreztetett kereskedési Crisist Respublikánk is megőrezte jóvedelmének növekedése által, de nem nagy mértékben, és ezt is fábrkáink nagyobb virágzásának tulajdoníthatjuk, mint hogy ez azt okozta, hogy az idegen lidolgozott portélláért fizetendő adó lejjebb szállott. Közönséges kiadásaink azonközben mind e' mellett is egy millióval kevesedtek. Tavaly az esztendőnek elején 520,000 Dollárok voltak kinttartárunkban; a' folyó esztendőben 6,400,000 Dollárok állottak készen a' Státus' szükségeire fordíthatóak. Márts. 31-kén 1827-ben 123 és fél millió Dollárookra felt a' Respublika' Nemzeti adóssága. Jan. 1-én napján 1827-ben alig telik 74 milliókra, a' melly szerént ezen 10 esztendő alatt

50 millió Dollárokból álló tőkepénz-adósságot 's esztendőnként 3 millió interest fizetett-le a' Respublika, 's legnagyobb vigyázással gazdálkodik, hogy a' mi adóssága még hátra van, azt is mennél hamarabb lefizethesse.

„A' Respublika hadi állapotján sok változások törtettek. A' fegyveres nép békesseges lábon tartatott, és most alig áll 5000 (öt-ezer) emberekből; még is minden katonai szolgálatnak ágaiban jó rend, jó fenyték 's minden jó intézetek megvagyának, melyek a' jó Administráziónak bizonyosságai. A' Respublika' tengeri ereje áll most 12 Linéa hajókból, 20 Frégátokból, 's annyi apróbb hadi hajókból, a' mennyi ezen nagy hajók mellé kívántatik. Ezen fontos tengeri költségre 1816-tól fogva mostanig egy millió Dollárok rendeltettek a' Congresszus által, a' melly ezen Respublikát úgy kívánta szemlélni, mint egy erős tengeri hatalmasságot, jó léssen, így szoll az Elölülő törvényhozói lélelktel, ezután is ezen példát követnünk, 's esztendőnként hajóépületi fának összeszerzésére, új építő mihelyeknek 's hajózási oskoláknak felállítására, 500,000 Dollárokat határozzunk. A' jelenlévő időre annyi hajójink' vagyunk, hogy akár kével szembe állhassunk, a' ki partjainkat megtámadja.“

Déli Amerika.

Mikor Bolívar még Lima mellett Magdalénában a' maga Perui kedves falusi lakásán tartózkodott, tudósítást vevén Generális Sántandertől a' Kolumbiai Vice-Elölülről a' felől, hogy ő (Bolívár), ismét Kolumbiai Elölülővé választatott volna, így válaszolt neki (Sántandernek) Jun. 4-dikén: — „

„Ha a' Nemzet' kívánsága az, hogy engem' ismét a' Státus' Elölülőjévé hívjon, az én kötelességem az, hogy magamat az ő Fejedelmi akaratjának alája adjam: ha-

nem az én kötelességem az is, hogy a' Nemzet' akaratjának ellentálljak, mihellyest ő a' maga lelkiesmerete' rendszabásait által hájja, 's tulajdon törvényeit megsérti. A' Kolumbiai nép, a' maga Képviseelőji mint Organumai által meghatározta, hogy a' Státusnak egy Polgárja se szolgálhassa, mint Elölülő, a' Respublikát nyoltz esztendőnél tovább. Az én mostani Választatásom tehát nyilvánosságos megsértése a' Sarkalatos Törvénynek. Egyéb eránt is én semmi fő Igazgatói hivatalt nem akarok többé viselni, 's már elérkezett az időpont, hogy nyilvánossággal és valakinek megbántása nélkül kimondjam: hogy töllem ezen határozással ellenkezőt, se a' Haza, se a' Törvény, sem pedig magának Kolumbiának java, nem kívánhatnak. Minden Kérdéseket megfejtettem, mellyeket töllem kötelességeim 's hűséges engedelmisségem megkívántak. Minden próbatételeimet végre hajtottam, mint katona, melly állapot-hoz én azolta, hogy a' Respublika életet kapott, egyedül tartoztam, minden katonai kötelességeimet bétöltöttem. Erre határozott vala engem a' Gondviselés; ezen túl lépni, az ő határozásai eránt való engedetlenség lenne. Én nem születtem Tisztviselőnek, és én az nem is lehetek. A' jó katona, a' ki hazáját megmentette, ritkán jó tisztviselő. A' keménységet 's a' hadakozás' kegyetlen indulatosságait megszokván, mindenkor megtartá tisztviselői idejében is annak gyilkos hivatalok erőszakoskodásának és keménységének egy részét. Tsak Tander úr egyedül egy ditsőséges példa az ezen szörnyű törvény alól való kivételre. Szerentsésnek tartom Kolumbiát azért, hogy midőn (bennem) egy tisztviselőt elveszt, már egy más ollyannak van birtokában, ki a' Haza' dolgainak folytatásában tökéletes tapasztalással bírván a' törvényeknek taktikájában őszült-meg. Fogadja-el az úr az én eránta viseltető

tiszteletemnek legegyszerűbb és legmélyebb kifejezését.
Bolivár."

B é c s.

Itt, a' múlt tsötörtökön kezdve, az előbbeni gyenge és szüntelen változó idővel éppen ellenkező kegyetlen tél van. Esni, de nem esni, hanem, ha így szollhatunk, omlani kezdyén akkor a' hó, meg nem szűnt szombaton reggelig, 's annyi esett, hogy ennyire az idősebb emberek sem emlékeznek. Éjjel nappal még vasárnap is lapátolták a' házak falai mellé és hordták-ki szekereken a' helyő városból a' havat, hogy a' árára utat tsinálhassanak. Ha nem ma éjjel ismét meg eredvén, újra annyi esett, hogy egyszerre ez is elég volna. A' falukon tsak nem lehetetlenné lett a' közösülés, kivált hogy a' hideg is nagyon mérgesen kezdett szombattól ólta uralkodni; tsak a' múlt éjjel lágyult valamit, hogy annál több hó eshessék.

De nem tsak Austriában van az így. Hasonlót irnak Frantzia országból Lyon városából és Tyrolisból is a' Brenner híres vidékeiről.

A' Párisi leveles postaszeker, melynek 3 dikben estve kellett volna Lyonban megérkezni, 4 dikben reggel érkezett-meg; 24 lovat kellett elejibe fogni, hogy a' nagy hóbol kivontathassák, melly az Országútkat elborította.

A' Brennerről így írt Jan. 11-kén a' Tyrolisi-Posta nevű ujság: Valamint egyéb vidékeinken, úgy a' Brennernél is rend kívül való ábrázatban kezdi mutatni magát a' tél. Régtől fogva nem volt ez a' híres hegy a' sok hó miatt olly járhatatlan, mint az idén, úgy hogy sok ifjú emberek, kik mesének tartották a' Brennerről folyó sok beszédeket, most szemeikkel meggyőzhetik magokat. Ezen hegynék nagassága a' rajta lévő Postaháznál 4481 láb-

nyom: Az Innsbruck felől a Brenner felé a véghetetlen számú útszínálók mellett is csak nem járhatatlan és szörnyű veszedelmes az út. Negyven vagy 50 esztendőök óta nem emlékeznek ilyenre.

Magyarország.

Nagy Váradról Jan. 9-dikén. Ó Császári Királyi Fő Hercegsége szeretett Nándorunk, Hazánk ditsóságára 's méltóságára törekedő Atyai gondos Parantsolatjából, a Magyarok egykori Fő Városának, Nagy Várának szomorú omladékaik közzül, a régi fényt felderítő ritkaságok, a mint már említettük, ásattatván, több szép bálulásra méltó ritkaságok fogják a Nemzeti Múzeumot ékesíteni. Melly ásásnak szorgalmatos Felvigyázója TT. Nagy Pál Professor Úr, kettős szerentsével más helyet is, nem meszsze az előbbtől, úgy mint a Zsidók Zsinagógája mellet való úton ásatni kezdvén, éppen Halottak emlékezete napján, midőn még az nap kiki örömmel láthatta czéljának szerentsés következését, midőn ama hajdani, 's ditső Sz. Királynak, Szent László Templomának egész Szanctuariumát megtalálná, mellyben helyezettett Kriptát, következett napokban felvévén, 27, sorban nyugovó régi Magyarok tetemeit találták, hol a régiségek miatt mindenek megvalának emésztve, kivéven egy nagy valaha ezüstölt réz pénzt, mellyen nehöl ezüst betük részei látszatnak. Ugy Szent Lászlónak egy ezüst pénze is, melly vékonysága miatt a levegő érese által több darabokra pattant. Egy papi czipőn lévő tsat, és egy ritkán látott nagy égetett Tégla. Ezen Szanctuariumnak külső oldalán napnyugot felé vannak

négy támasztó tégla Oszlopai: Napkeleti részén pedig vannak több sorban helyezettett, 's tégla bolthajtással rakott Familia-Kripták, mellyekben öt, hat, 's több ember tetemei vannak. Ezeknek régiségeit bizonyítják a külön Kriptákban tsontok között találtatott több ezüst pénzek: így az utolsó Kriptában találtatott a Mohácsi ütközetben elesett, második Lajos Királynak, 1520-dik esztendőben vert ezüst szép pénze, és valami derék régi Magyarnak, Magyar ruháján volt Arany, és ezüst Sínor darabok: illy környüállások között, a Sanctuariumhoz közelebb próbálván, más Kriptában találtatott, első Mária Királyné ezüst pénze, úgy a mellett lévőben Zsigmond Király ezüst pénze. De még közelebb a Sanctuariumhoz más Kriptában Béla Király ritka ezüst pénze, melly eset az esztendőknék rendét is nyilvánosságá teszi. Ezen ásást most a reánk következett teli idők félbenszakasztották, de kikeletkor a Templomnak derék falai ásattatni fognak: hol most a Zsidó Oskola és Mester háza áll. A Sanctuarium háta megett következnek: Szent László által fundált Káptalan Collegiumának falai, mellyeken most a Zsidó Mészáros, és a vágattatandó Marhák tanyáznak. — Így döntetnek méltatlan feledékénységbe, az idő viszonytagságai, és az emberek gondatlanságai által, Nemzetünk ditséretes régi fényei, miglen a Nemzet sok ohajtási után, egy igazán Hazai Méltóságát szerető Királyi Fő Herceg Jósef Kegyelmes Nándor Urunk, elfelejthetetlen gondoskodása által Világosságra hozattatnak. A Felvigyázó Tudós Professor Úr szorgalmatossága megnyugt bennünket, hogy ezután is az ásás folyamatjáról a Magyar hazát mindenkor hitelesen fogja tudósítani.